

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

w sprawie **M. K.**,
w przedmiocie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2025 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
z dnia 9 lipca 2024 r., VI K 519/24,

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego
rozpoznania.**

[J.J.]

Zbigniew Puskarski Piotr Mirek Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Postępowaniem o wydanie wyroku łącznego w stosunku do M. K. objęte zostały następujące prawomocne wyroki:

I. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 1 czerwca 2015 r., VI K 335/15, skazujący M. K. za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 8 lat próby;

II. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 24 lutego 2022 r., IV K 70/22, skazujący M. K. za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

III. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 4 listopada 2022 r., IV K 720/22, skazujący M. K. za czyn z art. 278 § 1 k.k., na karę roku ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, w całości wykonaną w formie zastępczej kary pozbawienia wolności;

IV. Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 2 października 2023 r., II K 358/23, skazujący M. K. za czyn z art. 278 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

V. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 2 października 2023 r., VI K 703/23, skazujący M. K. za czyn z art. 278 § 1 k.k. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;

VI. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 23 listopada 2023 r., VI K 1047/23, skazujący M. K. za czyn z art. 278 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

VII. wyrok łączny Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia z dnia 10 października 2022 r., III K 720/22, orzekający wobec M. K. karę łączną 2 lat ograniczenia wolności, który utracił moc w związku z kontrawencjonalizacją części objętych nim kar.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem łącznym z dnia 9 lipca 2024 r., VI K 519/24, połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności i ograniczenia wolności wymierzone wobec M. K. wyrokami wymienionymi w pkt: I, II, IV, V i VI, tj.:

- Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, VI K 335/15,
- Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, IV K 70/22,

- Sądu Rejonowego w Zgierzu, II K 358/23,
- Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, VI K 703/23,
- Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, VI K 1047/23

i w ich miejsce wymierzył skazanemu karę łączną 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności; umorzył postępowanie w pozostałym zakresie; zaliczył na poczet orzeczonej kary łącznej okresy w jakich kary objęte karą łączną zostały odbyte; zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów wydania wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 17 lipca 2024 r.

Kasację od tego wyroku łącznego, w trybie art. 521 § 1 k.p.k., wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył go w całości, na korzyść skazanego i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego – art. 366 § 1 k.p.k., skutkujące rażąco obrazą prawa materialnego – art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., polegające na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności dotyczących przebiegu postępowania wykonawczego dotyczącego kary 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego M. K. z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 8 lat próby na mocy wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 1 czerwca 2015 r. o sygn. akt VI K 335/15 (prawomocnego z dniem 8 czerwca 2015 r.) i objęciu tej kary wyrokiem łącznym w następstwie błędnego uznania, że doszło do zarządzenia jej wykonania, mimo że postanowienie w tym przedmiocie zostało uchylone w postępowaniu odwoławczym, a nadto z dniem 8 grudnia 2023 r. upłynął określony w art. 75 § 4 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.) termin pozwalający na zarządzenie wykonania tej kary w związku z czym nie miała ona statusu kary podlegającej wykonaniu w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu jw. i nie podlegała łączeniu w wyroku łącznym”, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Ma rację skarżący, że doszło w tej sprawie do rażącego naruszenia art. 366 § 1 k.p.k. (w zw. z art. 574 k.p.k.), polegającego na braku rzetelnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy, dotyczących możliwości połączenia kar orzeczonych konkretnymi wyrokami jednostkowymi. W konsekwencji doszło także do rażącej obrazy art. 85 § 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r.), na skutek objęcia karą łączną kary 4 lat pozbawienia wolności wymierzonej skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 1 czerwca 2015 r., VI K 335/15 z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 8 lat próby, która nie była karą podlegającą wykonaniu, a więc nie podlegała łączeniu.

Sąd Rejonowy przyjął, że kara orzeczona w sprawie VI K 335/15 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi została zarządzona do wykonania. Taka informacja wynikała chociażby z danych z Krajowego Rejestru Karnego (ostatnie przed wyrokowaniem k. 99-102). Sąd Rejonowy nie dostrzegł jednak wątpliwości nasuwających się co do tej okoliczności, które powinien powziąć w związku z treścią opinii sporządzonej przez administrację Zakładu Karnego w G., gdzie M.K. ówczesnie przebywał. W opinii tej, w części obejmującej wykaz wykonanych i podlegających wykonaniu przez ww. skazanego kar pozbawienia wolności, kara z wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, VI K 335/15, nie została ujęta (k. 93). Nie wyjaśniając powodów takiego stanu rzeczy, w efekcie naruszenia przez przewodniczącego przepisu art. 366 § 1 k.p.k., Sąd Rejonowy nie powziął żadnych czynności mających na celu zweryfikowanie czy kara jednostkowa wymierzona w sprawie VI K 335/15 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi jest karą podlegającą wykonaniu. Gdyby takie czynności zostały rzetelnie przeprowadzone, możliwe było powzięcie wiedzy, że postanowienie o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem (postanowienie Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 5 grudnia 2023 r., II Ko 1554/23, k. 44 akt II Ko 1554/23) zostało następnie uchylone przez Sąd Okręgowy w Łodzi na mocy postanowienia z dnia 8 marca 2024 r., V Kzw 711/23, a postępowanie wykonawcze w przedmiocie zarządzenia wykonania kary umorzone (k. 144-146). Tym samym, w dacie wydania wyroku łącznego kara 4 lat pozbawienia wolności orzeczona wobec M. K. wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi miała charakter probacyjny.

Ponadto, biorąc po uwagę, że wyrok w sprawie VI K 335/15 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uprawomocnił się w dniu 8 czerwca 2015 r., określony w art. 75 § 4 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.) termin pozwalający na zarządzenie wykonania tej kary upłynął z dniem 8 grudnia 2023 r.

Prokurator Generalny trafnie podał, że wskazana kara nie mogła być zatem objęta karą łączną, nawet po odpowiednim jej przeliczeniu stosownie do treści art. 89 § 1b k.k., ponieważ nie była karą podlegającą wykonaniu w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. Również w aktualnym stanie prawnym objęcie wyrokiem łącznym kary, co do której upłynął termin określony w art. 75 § 4 k.k. jest niedopuszczalne, ponieważ wydaniu wyroku łącznego sprzeciwia się sytuacja, gdy wymierzona kara za pozostające w realnym zbiegu przestępstwo, w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej, nie mogła być już wykonana i nigdy do wykonania nie może zostać wprowadzona (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 2 października 2020 r., II KK 223/20; z dnia 12 kwietnia 2013 r., III KK 401/12).

Niewątpliwie opisane uchybienie miało istotny wpływ na treść wyroku łącznego. Doszło bowiem do wydania wyroku łącznego i orzeczenia wobec M. K. kary łącznej obejmującej karę jednostkową niepodlegającą łączeniu, a w konsekwencji wymierzono skazanemu karę łączną w wymiarze 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy po wyeliminowaniu kary niepodlegającej łączeniu przedmiotem łączenia powinny być kary jednostkowe, których suma (po stosownym przeliczeniu wymiaru kary ograniczenia wolności) jest istotnie niższa – rok i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Przeprowadzając postępowanie ponownie Sąd Rejonowy dokładnie przeanalizuje sytuację prawną skazanego i po jej ustaleniu rozstrzygnie w przedmiocie kary łącznej, czyniąc zadość przepisom prawa materialnego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

[J.J.]

[a.ł.]

Zbigniew Puskarski

Piotr Mirek

Małgorzata Wąsek-Wiaderek